

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 kwietnia 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. odmówił A. M. prawa do emerytury pomostowej. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że wnioskodawcy odmówiono przyznania emerytury zgodnie z art.4 ustawy o emeryturach pomostowych, ponieważ nie udowodnił on okresu pracy w szczególnych warunkach wynoszącego co najmniej 15 lat. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że do pracy w warunkach szczególnych uwzględniono okresy zatrudnienia wnioskodawcy: od 27 lipca 1981 r. do 1 lipca 1984 r., od 21 września 1987 r. do 31 marca 1988 r., od 1 kwietnia 1990 r. do 31 stycznia 1991 r., od 1 września 2003 r. do 30 września 2006 r., od 1 stycznia 2009 r. do 31 sierpnia 2010 r. oraz od 1 września 2010 r. do 30 kwietnia 2015 r. (z wyłączeniem okresów nieskładkowych) – tj. 13 lat, 4 miesiące i 24 dni. Zakład Ubezpieczeń Społecznych jednocześnie wskazał, że do pracy w warunkach szczególnych nie uwzględnił wnioskodawcy okresów zatrudnienia: od 1 sierpnia 1984 r. do 19 września 1985 r., od 1 kwietnia 1988 r. do 28 lutego 1989 r., od 1 marca 1989 r. do 31 marca 1990 r., od 1 lutego 1991 r. do 31 sierpnia 2003 r. oraz od 1 października 2006 r. do 31 grudnia 2008 r., ponieważ wnioskodawca wykonywał prace równocześnie na dwóch różnych stanowiskach w obrębie dwóch różnych działów zarządzenie resortowego. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaznaczył, że A. M. udowodnił staż sumaryczny w wymiarze 33 lat, 9 miesięcy i 9 dni oraz 13 lat, 4 miesięcy i 24 dni stażu w szczególnych warunkach/charakterze.

/decyzja k.24 - 24 odwrót plik I akt ZUS/

W dniu 8 czerwca 2021 r. do organu rentowego wpłynęło odwołanie A. M. od ww. decyzji, w którym wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie mu prawa do emerytury pomostowej od dnia złożenia wniosku oraz zasądzenie na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania. W treści odwołania A. M. wskazał, że legitymuje się wymaganym stażem pracy w warunkach szczególnych, a tym samym spełnia przesłanki do uzyskania emerytury. A. M. podkreślił, że w spornych okresach wykonywał prace maszynisty urządzeń uzdatniania wody oraz laboranta, przy czym nie zdarzało się, aby prace te wykonywał jednocześnie.

/odwołanie k.3 – 5/

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie.

/odpowiedź na odwołanie k.11 – 11 odwrót/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca A. M. urodził się (...)

/okoliczność bezsporna/

W dniu 22 lutego 2021 r. A. M. wniósł o przyznanie mu prawa do emerytury pomostowej. Wnioskodawca na dzień złożenia wniosku nie pozostawał w stosunku pracy. Po dniu 31 grudnia 2008 r. A. M. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;

/okoliczności bezsporne, a nadto wniosek k.1 – 3 plik I akt ZUS/

Zaskarżoną decyzją Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. odmówił A. M. prawa do emerytury pomostowej.

/decyzja k.24 - 24 odwrót plik I akt ZUS/

Wnioskodawca legitymuje się stażem pracy w łącznym wymiarze 33 lat, 9 miesięcy i 9 dni.

/okoliczność bezsporna/

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. uwzględnił A. M. staż pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 13 lat , 4 miesięcy i 24 dni - uwzględniono okresy zatrudnienia wnioskodawcy: od 27 lipca 1981 r. do 1 lipca 1984 r. (praca na stanowisku aparatuowego uzdatniania wody) , od 21 września 1987 r. do 31 marca 1988 r. (praca na stanowisku aparatuowego uzdatniania wody) , od 1 kwietnia 1990 r. do 31 stycznia 1991 r. (praca na stanowisku aparatuowego uzdatniania wody) , od 1 września 2003 r. do 30 września 2006 r. (praca na stanowisku aparatuowego uzdatniania wody), od 1 stycznia 2009 r. do 31 sierpnia 2010 r. (prace bezpośrednio przy sterowaniu blokami energetycznymi wytwarzającymi energię elektryczną lub ciepłą) oraz od 1 września 2010 r. do 30 kwietnia 2015 r. (prace bezpośrednio przy sterowaniu blokami energetycznymi wytwarzającymi energię elektryczną lub ciepłą).

/okoliczność bezsporna/

W okresie od 27 lipca 1981 r. do 30 kwietnia 2015 r. A. M. był pracownikiem (...) spółki akcyjnej ,a powierzone obowiązki wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy. Okresy nieskładkowe przypadające w okresie zatrudnienia: od 10 kwietnia 1997 r. do 5 czerwca 1997 r. , od 5 grudnia 2003 r. do 16 stycznia 2004 r. , od 4 sierpnia 2005 r. do 26 sierpnia 2005 r. , od 13 października 2005 r. do 19 października 2005 r. , od 6 lutego 2006 r. do 19 lutego 2006 r. , od 17 maja 2006 r. do 2 czerwca 2006 r. , od 11 grudnia 2006 r. do 12 grudnia 2006 r. , od 20 kwietnia 2015 r. do 30 kwietnia 2015 r.

/świadectwo pracy k.8 – 8 odwrót plik I akt ZUS , dokumentacja osobowa wnioskodawcy k.34/

W całym okresie zatrudnienia w (...) spółce akcyjnej wnioskodawca wykonywał obowiązki pracownicze maszynisty urządzeń uzdatniania wody lub laboranta , przy czym nigdy nie wykonywał obydwu tych prac jednocześnie (wnioskodawcę obowiązywał miesięczny grafik i mogło się zdarzyć, że w jedynym miesiącu, a nawet w dłuższym okresie pracował na stanowisku maszynisty, a w kolejnym na stanowisku laboranta; zdarzało się, że otrzymywał angaż na stanowisko maszynisty urządzeń uzdatniania wody, a po pewnym czasie angaż na stanowisko maszynisty urządzeń uzdatniania wody – laboranta ruchowego). W zależności bowiem od potrzeb pracodawcy, wnioskodawca wykonywał prace na jednym , bądź na drugim stanowisku pracy. Wykonując obowiązki maszynisty urządzeń uzdatniania wody wnioskodawca zajmował się wyłącznie czynnościami związanymi z prowadzeniem stacji uzdatniania wody. A. M. utrzymywał parametry danej stacji, regenerował wymienniki , przeprowadzał analizę chemiczną zarówno przed, jak i po przeprowadzenie procesu regeneracji. Do 2000 r. wnioskodawca większość prac wykonywał ręcznie (m.in. ręcznie ustawiał parametry , bądź operował zaworami) , a od 2000 r. nastąpiła komputeryzacja całego procesu. Wykonując obowiązki maszynisty urządzeń uzdatniania wody wnioskodawca, do momentu przyjscia zmiennika , nawet na chwilę nie mógł opuścić stanowiska pracy. Zdarzało się, że wnioskodawca pracował 12 , a nawet 16 godzin dziennie. Na stanowisku laboranta wnioskodawca przeprowadzał analizę chemiczną wody doprowadzanej oraz odprowadzanej z kotłów. Wnioskodawca co 2 godziny pobierał próbki wody , które następnie analizował przy użyciu stosownych odczynników chemicznych takich jak stężony kwas solny , czy też kwas siarkowy. Ponadto wnioskodawca zajmował się analizą chemiczną wymienników oraz turbin (m.in. sprawdzał normy wodoru służącego do chłodzenia turbiny) , a także kontrolował stężenie dwutlenku węgla. Z uwagi na rodzaj używanych substancji i możliwość poparzenia, wnioskodawca musiał stosować odzież ochronną , w tym maskę oraz rękawice. Podobnie jak przy stanowisku maszynisty urządzeń uzdatniania wody , wnioskodawca , do czasu przyjscia zmiennika , nie mógł opuścić stanowiska pracy. Zdarzało się , że wnioskodawca pracował 12 , a nawet 16 godzin dziennie. Wnioskodawca otrzymywał dodatek za pracę w warunkach szczególnych.

/zeznania świadków: I. J. min.00:28:12 – 00:36:17 , P. K. min.00:36:17 – 00:50:49 , zeznania wnioskodawcy min. 00:53:25 – 00:57:51 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:02:17 – 00:23:48 rozprawy z dnia 15 marca 2022 r., płyta CD 53 , dokumentacja osobowa wnioskodawcy k.34/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów w postaci dokumentów znajdujących się w aktach niniejszej sprawy oraz w aktach ZUS, w szczególności na podstawie dokumentacji osobowej obejmującej sporny okres zatrudnienia wnioskodawcy, a także na podstawie zeznań wnioskodawcy oraz zeznań świadków: I. J., P. K. , którzy pracowali razem z wnioskodawcą i z tego tytułu mają pełną wiedzę na temat charakteru pracy wykonywanej

przez niego w czasie zatrudnienia w (...) spółce akcyjnej. Wszystkie złożone w niniejszej sprawie zeznania były wiarygodne, spójne i znajdowały potwierdzenie w zachowanej dokumentacji osobowej. Wartość dowodowa zeznań nie była kwestionowana przez organ rentowy. Stanowiły one tym samym wiarygodne źródło dowodowe.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 1924), prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 roku;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999 roku wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) po dniu 31 grudnia 2008 roku wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2018 roku, poz. 1270), ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 – 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 punkt 1. Za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, Dz. U. z 1983 roku nr 8, poz. 43 z późn. zm.).

Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz A wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

W świetle § 2 ust. 1 i 2 tegoż rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, przy czym powyższe okoliczności pracownik jest obowiązany udowodnić (wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 15 grudnia 1997 roku II UKN 417/97; 15 listopada 2000 roku II UKN 39/00). Okresy takiej pracy stwierdza zakład pracy, na

podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według określonego wzoru, lub świadectwie pracy (§ 2 ust. 2 ww. rozporządzenia).

Regulacja § 2, statuująca ograniczenia dowodowe i obowiązująca w postępowaniu przed organem rentowym, nie ma jednak zastosowania w postępowaniu odwoławczym przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. W konsekwencji okoliczność i okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach sąd uprawniony jest ustalać także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy, w tym zeznaniami świadków (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 1985 roku, III UZP 5/85; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 roku, III UZP 6/84).

Dodać w tym miejscu należy, iż z wykładni art. 4 ustawy z 2008 roku o emeryturach pomostowych wynika obowiązek zaliczania do okresów pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze także zatrudnienia w takich warunkach w okresie od dnia 1 stycznia 1999 roku do dnia 31 grudnia 2008 roku. Artykuł ten zawiera dodatkowe warunki, aby praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze była wykonywana przed dniem 1 stycznia 1999 roku oraz po dniu 31 grudnia 2008 roku, jednak nie określa ram czasowych odnośnie do stażu 15 lat pracy w tych warunkach. Ten okres 15 lat może więc dotyczyć całego okresu ubezpieczenia, jednak co najmniej jeden miesiąc musi przypadać przed dniem 1 stycznia 1999 r. oraz jeden miesiąc po dniu 31 grudnia 2008 roku (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 2013 roku, I UK 448/12, LEX Nr 1396383).

W przypadku, gdy ubezpieczony kontynuuje zatrudnienie po 31 grudnia 2008 roku w warunkach szczególnych, praca w warunkach szczególnych przypadająca przed dniem 1 stycznia 1999 roku może być pracą szczególną w rozumieniu przepisu art. 32 i 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS lub art. 3 ust 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, zaś prace wykonywane po dniu 31 grudnia 2008 roku muszą być pracami szczególnymi w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Wnioskodawca urodził się po dniu 31 grudnia 1948 roku, ukończył 60 lat, legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze przekraczającym 25 lat, a w dniu 30 kwietnia 2015 r. doszło do rozwiązania stosunku pracy, nadto po dniu 31 grudnia 2008 r. A. M. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Okoliczność sporna w przedmiotowej sprawie dotyczyła zatem ostatecznie posiadania przez wnioskodawcę wymaganego 15-letniego okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, bowiem Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że do pracy w warunkach szczególnych nie uwzględnił wnioskodawcy okresów zatrudnienia: od 1 sierpnia 1984 r. do 19 września 1985 r., od 1 kwietnia 1988 r. do 28 lutego 1989 r., od 1 marca 1989 r. do 31 marca 1990 r., od 1 lutego 1991 r. do 31 sierpnia 2003 r. oraz od 1 października 2006 r. do 31 grudnia 2008 r., ponieważ jego zdaniem wnioskodawca miał wówczas wykonywać prace równocześnie na dwóch różnych stanowiskach w obrębie dwóch różnych działów zarządzenie resortowego.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało jednoznacznie, że w spornych okresach wnioskodawca wykonywał obowiązki pracownicze maszynisty urządzeń uzdatniania wody lub laboranta, przy czym nigdy nie wykonywał obydwu tych prac jednocześnie. W zależności bowiem od potrzeb pracodawcy, wnioskodawca wykonywał prace na jednym, bądź drugim stanowisku pracy. Wykonując obowiązki maszynisty urządzeń uzdatniania wody wnioskodawca zajmował się wyłącznie czynnościami związanymi z prowadzeniem stacji uzdatniania wody. A. M. utrzymywał parametry danej stacji, regenerował wymienniki, przeprowadzał analizę chemiczną zarówno przed, jak i po przeprowadzenie procesu regeneracji. Do 2000 r. wnioskodawca większość prac wykonywał ręcznie (m.in. ręcznie ustawiał parametry, bądź operował zaworami), a od 2000 r. nastąpiła komputeryzacja całego procesu. Wykonując obowiązki maszynisty urządzeń uzdatniania wody wnioskodawca, do momentu przyjścia zmiennika, nawet na chwilę nie mógł opuścić stanowiska pracy. Zdarzało się, że wnioskodawca pracował 12, a nawet 16 godzin dziennie. Na stanowisku laboranta wnioskodawca przeprowadzał analizę chemiczną wody doprowadzanej oraz odprowadzanej z kotłów. Wnioskodawca co 2 godziny pobierał próbki wody, które następnie analizował przy użyciu stosownych odczynników chemicznych takich jak stężony kwas solny, czy też kwas siarkowy. Ponadto wnioskodawca zajmował się analizą chemiczną wymienników oraz turbin (m.in. sprawdzał normy wodoru służącego do chłodzenia turbiny),

a także kontrolował stężenie dwutlenku węgla. Z uwagi na rodzaj używanych substancji i możliwość poparzenia, wnioskodawca musiał stosować odzież ochronną, w tym maskę oraz rękawice. Podobnie jak przy stanowisku maszynisty urządzeń uzdatniania wody, wnioskodawca, do czasu przyjścia zmiennika, nie mógł opuścić stanowiska pracy. Zdarzało się, że wnioskodawca pracował 12, a nawet 16 godzin dziennie. Zarówno zatem pracę na stanowisku maszynisty gospodarki wodnej, jak i laboranta, przy czym nie jednocześnie, wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Praca świadczona przez wnioskodawcę na stanowisku aparatu uzdatniania wody (maszynisty gospodarki wodnej) została wymieniona w wykazie A, dziale IX (gospodarka komunalna), pod pozycją 2, pkt 1 stanowiącym załącznik do zarządzenia nr 17 ministra górnictwa i energetyki z dnia 12 sierpnia 1983 r. w sprawie określenia stanowisk pracy w resorcie górnictwa i energetyki, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, a praca świadczona przez wnioskodawcę na stanowisku laboranta została wymieniona w wykazie A, dziale IX (gospodarka komunalna), pod pozycją 2, pkt 2 stanowiącym załącznik do zarządzenia nr 7 ministra przemysłu chemicznego i lekkiego w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego. Podkreślić w tym miejscu należy, że stanowiska na których praca jest wykonywana w szczególnych warunkach zostały sprecyzowane w wykazach stanowiących załączniki do ww. zarządzeń resortowych, które mają charakter informacyjny, techniczno-porządkujący, uściślający ogólne pojęcia istniejące w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. nr 8, poz.43).

Nawet zaś gdyby hipotetycznie przyjąć, że wnioskodawca jednocześnie wykonywał prace na ww. stanowiskach pracy to okoliczność ta z całą pewnością nie dyskwalifikuje pracy wykonywanej przez skarżącego jednocześnie na dwóch stanowiskach w ramach jednego etatu, jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Skoro bowiem praca na tych stanowiskach jest zaliczana do pracy w warunkach szczególnych, tzn. że wnioskodawca stale i pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w szczególnych warunkach. W ocenie Sądu nie ma znaczenia czy wykonuje się prace na jednym czy też dwóch stanowiskach, jeżeli praca ta była wykonywana stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach określonych jako praca w szczególnych warunkach.

Po doliczeniu spornego okresu tj. 17 lat, 11 miesięcy i 19 dni do uznanego już przez organ rentowy stażu w szczególnych warunkach w wymiarze 13 lat, 4 miesięcy i 24 dni wnioskodawca wykazał, że w szczególnych warunkach pracował ponad 15 lat, tym samym spełnił wszystkie przesłanki do przyznaniu mu prawa do emerytury pomostowej

Wobec powyższego Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał A. M. prawo do emerytury pomostowej, o czym orzekł w punkcie 1 sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art.98 k.p.c. zasądzając od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. na rzecz A. M. kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika Sąd ustalił zgodnie z § 9 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U z 2018 r. poz.265).

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi organu rentowego pocztą wraz z aktami rentowymi oraz pouczeniem, iż w terminie 14 dni od dnia otrzymania wyroku z uzasadnieniem przysługuje mu prawo złożenia apelacji do tutejszego Sądu Okręgowego w Łodzi, które rozpoznaje Sąd Apelacyjny w Łodzi

S.B.